

Občasník

RIAPS TRUTNOV

Regionální institut ambulantních psychosociálních služeb

Číslo **1/2017**

rychlá,
intenzivní
a přátelská
služba

Obsah

Slovo o autorkách	1
Stacionář RIAPS naším pohledem	2
Pár slov o Nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež Shelter	7
Rozhovor s pracovníky Shelteru	7
Pár slov o Manželské a rodinné poradně RIAPS	10
Rozhovor se soc. pracovnící Vendulou Rohlenovou	11
Pár slov o Ambulancích RIAPS.....	12
Mobilní tým	14
Rozhovor s psychologem Vladimírem Weissem	14
Kontaktní centrum	15
Rozhovor s adiktoložkou Olgou Trunečkovou	16

Slovo o autorkách

Mgr. Jana Kábrtová – vystudovala jsem UHK, pedagogickou fakultu, poté jsem nastoupila do invalidního důchodu z důvodu psychického onemocnění, s nímž se léčím 22 let. Klientkou Stacionáře RIAPS jsem 4 roky. Zajímám se o sociální a zdravotnická témata, o cizí jazyky, snažím se o vlastní tvůrčí činnost. Ráda se aktivně zapojuji do konkrétních akcí: promluvy na galavečerech s cílem destigmatizovat lidi s duševním onemocněním, autorské čtení, literární soutěž pro lidi s duševním onemocněním, příspěvky do klientského časopisu Zdravá duše. Dotaz pracovníků Stacionáře RIAPS na tvorbu tohoto Občasníku jsem přijala jako hodnotnou výzvu, prostřednictvím níž mohu saturovat svoji touhu po drobné pracovní činnosti.

Alena Häcklová - vyučila jsem se ve škole veřejného stravování. Později jsem absolvovala lidovou konzervatoř obor herectví. Od 6 let trpím neurologickým onemocněním – Tourettovým syndromem. Jsem 14 let v invalidním důchodu. Už jako školní dítě jsem skládala básničky i prózy, a rovněž recitovala verše pro veřejnost na různých akcích. Dodnes mě vlastní tvorba neopustila a proto jsem velmi ráda, že ji mohu uplatnit zde, ve Stacionáři RIAPS, již 4 roky. Rovněž se zúčastňuji akcí pro veřejnost, díky nimž seznamujeme s problematikou duševního onemocnění, ale i s prezentací naší literární tvorby. Účastním se též soutěží a uvádění některých kulturních akcí. Je to pro mne radostná činnost, jež vyplňuje můj, jinak prázdný, čas.

Editorial

Vážení příznivci a podporovatelé problematiky duševních onemocnění, dovoluji Vám prostřednictvím našeho časopisu přiblížit toto, v dnešní době naštěstí již poměrně aktuální téma.

Otevřením 1. čísla časopisu, který držíte v ruce, otevíráte pomyslné dveře 13. komnaty společnosti.

V našem konkrétním případě bychom Vás rády provedly nejen stránkami tohoto Občasníku, nýbrž zejména zázemím služeb, prezentovaných pod zkratkou RIAPS. V odborné terminologii je oněch pět písmen chápáno jako souhrn „Regionální institut ambulantních psychosociálních služeb“. V rámci mezilidských vztahů lze zkratku interpretovat jako výstižné výrazy „rychlá a intenzivní přátelská služba“. Obě verze jsou svým způsobem opodstatněné, neboť každá podtrhuje význam RIAPSu svým úhlem pohledu. Specifikem našeho zařízení je integrace nabízených služeb „pod jednu střechu“. Tím je zaručena nejen komplexnost, ale také vysoká odbornost, protože péče o klienty je centralizovaná. Neplýtvá se zde tak časem, prostorem ani dalšími prostředky na úkor kvality péče o klienta. Klient se stává plnohodnotným subjektem terapeutické interakce. Vztah odborného pracovníka a klienta je jednoznačně bipolární, v důsledku čehož je dosaženo maximální možné důvěry, co by základního předpokladu úspěšné a trvalé léčby. Tuto snahu reflektuje zásada „cílené pomoci“.

Každému jednotlivému klientu se vychází maximálně vstříc. Na základě jeho zdravotního stavu probíhá pomoc formou individuální či skupinové terapie ve spolupráci s odbornými pracovníky: zdravotníky, psychiatry, psychology, psychoterapeuty, sociálními pracovníky.

Služby jsou realizovány ambulantní a terénní formou. Klienti se na naše zařízení obracejí v krizových životních situacích, kdy často ani rodina netuší, že se „něco děje“. Erudovaní pracovníci vždy pohotově podají pomocnou ruku, ať už se jedná o problémy v rodině, obtíže se začleněním do společnosti, sebepřijetím či v případě ohrožení závislostí na návykových látkách.

Cílem a posláním našeho časopisu je informovat o aktivitách a profilu života naší organizace, čímž bychom chtěli osvědčit, že shora uvedené formulace nejsou pouhými frázemi, ale že již řadu let fungují, a to velmi úspěšně, také v praxi.

Potěšilo by nás, kdyby Vás předchozí řádky motivovaly alespoň natolik, že přijmete pozvání k následujícím stránkám našeho Občasníku. Naše upřímná pozvánka nechť je konfrontací, která nám bude nápomocná k detabuizaci jednoho z ožehavých společenských témat.

Stacionář RIAPS naším pohledem

Vážení čtenáři, dovoluji, abychom Vám představily Stacionář RIAPS, zařízení, jehož jsme my (autorky časopisu), osobně klientkami. Tato skutečnost nám umožňuje nastínit fungování tohoto zařízení na základě vlastní zkušenosti. Jedná se o zařízení pro lidi s duševním onemocněním ve věku 18 – 64 let. Prvořadým úkolem Stacionáře je podpora klientů při osvojování dovedností potřebných pro samostatný a soběstačný život, při zdokonalování komunikačních schopností, napomáhat klientům při navazování společenských kontaktů, motivovat je ke zdravějšímu způsobu života, nabízet inspiraci pro aktivní trávení volného času. Cílem Stacionáře je posilovat u klientů vědomí vlastní sebehodnoty a obnovovat narušenou osobní integritu. Tímto lze eliminovat riziko sociálního vyloučení a předcházet relapsu nemoci. Klient je připravován na zvládání krizových situací, aby se co nejvíce snížila jeho závislost na službě, přičemž je respektován vlastní názor klienta i jeho důstojnost.

Seberealizace je velice efektivní způsob, jak obstát sám před sebou a následně před nároky společnosti. Výsledkem našeho seberealizačního snažení je, mimo jiné, tento Občasník.

Vydáváme i další časopis s příznačným názvem „Zdravá duše“, zahrnující literární tvorbu klientů. Seberealizační podtext mají rovněž další aktivity pořádané pod záštitou Stacionáře. Jedná se o galavečery, v jejichž rámci klienti prezentují nejen tvorbu literární, ale i další umělecké schopnosti, např. malování obrazů či fotografování.

Za zmínku stojí také úspěšnost v prodeji vlastnoručně vyrobených originálních drobností: šperků, bytových doplňků, keramiky, textilního zboží a vánoční či velikonoční dekorace.

Klienti jsou schopni s podporou sociálních pracovníků zorganizovat společenské posezení pro své rodinné příslušníky a dokonce i několikadenní rekondiční pobyt v Krkonoších. Všechny výše uvedené aktivity jsou více než výmluvným důkazem toho, že seberealizace není pouhým klišé, pokud se podaří skloubit vhodné podmínky, individuální přístup odborných pracovníků a podstatné motivační podněty.

Dalším významným bodem v působení Stacionáře je sociální poradenství. Každý jednotlivý klient má určeného klíčového pracovníka, jenž s klientem individuálně konzultuje jeho nepříznivou životní situaci. Důležitým faktorem procesu sociální rehabilitace je možnost mapovat klientovu životní situaci v bezpečném prostředí a stresu prostých podmínkách, které jsou pro rozkrýví klientova problému a správnou volbu řešení „ušitého na míru“, nezbytnou výhradou. Podporu

soběstačnosti klientů poskytuje Stacionář profesionálním týmem odborných pracovníků, ty provázejí klienty všelijakým životním úskalím. Praktickou podporou tak může být např. doprovod na jednání různého charakteru – úřad, lékař, soud, banka aj. Další podpora a pomoc se může týkat oblasti finančního hospodaření, formálního hlediska při vyřizování žádostí, zvládání péče o domácnost, tréninku dopravy veřejnými prostředky, edukace v dalších životních situacích, např. orientace na veřejných vývěskách, manipulace s elektronickými médii atd.

Všestranný rozvoj osobnosti je u klientů podporován prostřednictvím činností zaměřených na trénování paměti či osvojování asertivních technik. Využit je možné poradenství v oblasti zdravého životního stylu a s tím související zařazení relaxačních metod jako nenásilného způsobu, jak zvládat následky stresu. Ke zmírnění vnitřní tenze neméně pomáhá kultura, klienti se mohou účastnit kupř. návštěvy výstav či společných výletů.

Aplikací uvedených služeb je provozování konkrétních aktivit přímo v prostorách budovy RIAPS. Zázemí Stacionáře poskytuje příhodné

podmínky pro seberealizaci klientů. Ti mohou využívat prostornou společenskou místnost, tvůrčí dílnu a kuchyňku. Všechny tyto prostory umožňují fungování Stacionáře coby ambulantní služby. Pro klienty je otevřen od pondělí do čtvrtku v době od 9:00 do 15:00 hodin. Každý den v týdnu má své specifikum, programové aktivity jsou zastoupeny v optimálním poměru. Tímto lze u klientů dosahovat harmonického vyladění osobnosti a posilování jeho vlastních kompetencí. Jak tedy vypadá harmonogram Stacionáře v každodenní praxi?

V **pondělí** dopoledne si (vždy dva) klienti mohou osvojovat vedení domácnosti formou přípravy hlavního jídla. Zpravidla sami zvolí konkrétní recept, sepiší seznam potřebných surovin vzhledem k počtu strávníků a obstarají nákup. Příprava pokrmu spadá rovněž do jejich režie. Sociální pracovníce je přítomna jako poradkyně. Klienty podporuje a motivuje. Program je svou náplní velice přínosný, jelikož vede klienty k samostatnosti, soběstačnosti i k umění finančního hospodaření. Odpoledne pravidelně probíhá komunita formou přátelského povídání a seznamování se s programem na aktuální týden.

Pro **úterní** dopoledne je charakteristická tzv. skupina. V relaxační místnosti se klienti scházejí s psychologem a diskutují o svých aktuálních či dlouhodobých problémech. Přínosným prvkem je skutečnost, že klienti, kteří již „mají dané téma vyřešeno“, mohou svou zkušeností diskuzi obohatit a vnést světlo do duše ostatních. Nejdůležitější charakteristikou celého sezení je vzájemné sdílení. Odpolední program zahrnuje společenské hry, paměť aktivizující činnosti či „pouhé“ povídání. To vše s ohledem na zdravotní stav a zájem klientů.

Středa je věnována společným aktivitám v terénu. V rámci upevňování kontaktu se společenským prostředím se klienti mohou účastnit společných kulturních akcí jako např. výletů, exkurzí, výstav. Tyto aktivity motivují klienty k dodržování zdravého životního stylu, jenž je nezbytnou součástí psychohygieny nejen nemocných, ale i zdravých.

Čtvrteční dopoledne probíhá v tvůrčí dílně. Klienti zhotovují drobné i náročnější výrobky z korálků,

obrázky vytvořené technikou „decoupage“, ti zručnější zvládnou práci s keramikou, nástěnné obrazy, manipulaci se šicím strojem. Tím dochází k posilování pracovních návyků klientů jako nezbytného předpokladu pro zařazení do pracovní činnosti v chráněné dílně. Zároveň je oceňována zručnost klientů, což je pro ně samotné odměnou a příjemnou motivací. Ve výše uvedených aktivitách lze vystopovat i prvky arteterapeutické.

Je tedy zřejmé, že každé sebemenší dílko je zároveň lékem a krokem na cestě v nekonečném boji s nemocí. Dopolední program je uzavřen pohybovou aktivitou (strečink, jóga, relaxace), aby bylo dosaženo vyváženosti mezi psychickou a fyzickou stránkou osobnosti.

Pro čtvrtěční odpoledne je typické filmové okénko, které se realizuje ve společenské místnosti, kde je možné zhlédnout např. dokumenty zaměřené na problematiku duševních onemocnění. Následuje diskuze, která je pro klienty nenahraditelná, neboť jim pomáhá onemocnění jak přijmout, tak s onemocněním žít. Závěrem nelze než zopakovat, že zde funguje intenzivní spolupráce sociálních pracovníků, psychologů i klientů na rovnocenné přátelské úrovni a vzájemné důvěře, a to k všestranné spokojenosti.

„Skutečně doporučuji naše služby komukoliv, kdo si se svým problémem neví rady. Neostýchejte se přijít! Vím, že učinit první krok je vždy těžké a vyžaduje odvahu. Toto rozhodnutí se však jednoznačně vyplatí, protože u nás najdete odbornou pomoc, což za trochu té odvahy určitě stojí“, vzkazuje vedoucí Stacionáře Mgr. Lucie Skalská. Svá slova potvrzuje vždypřítomným úsměvem a spěchá do kanceláře. Klienti potřebují její pomoc nejen při prvních krocích...

„Je tu hezky, prostě fajn“, zaznělo odkudsi z rohu místnosti. Jeden z klientů jakoby mimochodem touto poznámkou shrnul vše podstatné. Nevěříte?

Pár slov o Nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež (NZDM) Shelter

Služba se zaměřuje na děti, mladistvé a mladé dospělé, věkové rozmezí klientů je 6-26 let.

Snahou je pozitivně působit především v oblastech jako je rodina, škola, zaměstnání, zdraví a zákon, neboť se jedná o oblasti, v nichž dochází nejčastěji ke konfliktním situacím, zvláště je-li jakýmkoliv způsobem narušena soudržnost rodiny. Úkolem NZDM je suplovat chybějící či nedostatečné sociální podmínky nezbytné pro zdravý vývoj dětí a mládeže, tím posilnit jejich kompetence a usnadnit konfrontaci se sociálně nepříznivými jevy. V této souvislosti se klade důraz na prevenci (besedy, diskuze, letáky), jelikož větší informovanost vede klienty k silnější motivaci vyhledat odborníka dříve, než bude pozdě. Dále se usiluje o zvýšení sociálních dovedností dětí a mládeže, např. dodržování pravidel slušného chování a rozvíjení schopností budovat mezilidské vztahy.

Služba umožňuje podporovat cílovou skupinu v sociálním začleňování do společnosti mimo jiné i poskytováním poradenství v oblastech školy, rodiny, vztahů, zákona, vzdělávání i osobních problémů.

Předmětem zájmu je zabránit sociálnímu vyloučení dětí a mladých lidí s ohledem na důstojnost každého klienta. Působení na cílovou skupinu je zintenzivněno i on-line cestou.

Při práci s klienty jsou uplatňovány principy, jež zaručují dostupnost služeb a diskrétnost všem, kteří tuto pomoc potřebují. Stěžejní zásadou je princip nízkoprahovosti, jehož podstatou je eliminace bariér, jež by znemožňovaly potenciálním uživatelům jakýkoliv kontakt se službou. Princip nízkoprahovosti zahrnuje následující charakteristiky: anonymita - využívání služeb není podmíněno uvedením jména či dalších osobních údajů klienta, bezplatnost - klient nehradí využívání služeb, platí se příspěvek pouze na výlety, exkurze, pobytové akce apod., dobrovolnost - klientem se stává ten, kdo se rozhodne dobrovolně, nikdo není nucen, klient přichází osobně a službu využívá podle svých

potřeb, rovnost – služba je poskytována bez ohledu na jakékoliv determinující faktory (pohlaví, víra, rasa, barva pleti, politické smýšlení, etnikum). S předchozími zásadami koresponduje princip jedinečnosti - ke klientům se přistupuje individuálně, bez ohledu na jejich minulost nebo chyby.

Pokud se chcete dozvědět více o interním fungování „Shelteru“, zveme Vás, alespoň fiktivně, do zázemí této služby. Dovolte, abychom Vám několika následujícími otázkami otevřely pomyslné dveře, zatímco my vstupujeme s konkrétními otázkami do konkrétních dveří.

Rozhovor s pracovníky Shelteru

Jakým způsobem se klienti o Vaší službě dozvědí?

Dáváme o sobě vědět průběžně, a to prostřednictvím nejrůznějších institucí. Spolupracujeme s učiteli, kurátory, výchovnými poradci. Využíváme nejen prostoru na nástěnkách v trutnovských školách, ale jdeme vstříc i pomocí moderních technologií. Máme zřízený profil na Facebooku pod jménem Shelter Riaps, kde nás případní zájemci a klienti mohou kontaktovat a kde jsme v dané hodiny online na chatu. Někdy jsou k nám klienti doporučení přes další instituce. V rámci RIAPSu třeba prostřednictvím manželské a rodinné poradny nebo ambulancí, jindy zase my zprostředkováváme pro klienty kontakty na další služby, takže oceňujeme provázanost služeb „pod jednou střechou“.

Jak se Vy profesně „udržujete na stejné vlně“?

Průběžně se vzděláváme v kurzech zaměřených na problematiku sociálního ohrožení dětí a mládeže, krizovou intervenci apod. Spolupracujeme také s dalšími nízkoprahovými, abychom udržovali kontinuitu naší služby.

V jakých situacích se klienti obracejí na vaši službu?

Působíme jako zázemí v případě, kdy rodina nebo jiné sociální prostředí nefunguje. Přicházejí k nám děti z rodin, ve kterých není dostatek podnětů pro rozvoj osobnostních a sociálních schopností a dovedností dítěte, buď z důvodu špatné sociální situace, nedostatku financí nebo jsou naopak

rodiče natolik vyčerpáni, že nestačí věnovat dětem potřebný čas. Těmto dětem zde pomáháme s běžnými každodenními záležitostmi, školní přípravou, učíme je, jak využít svůj volný čas smyslně, jak si najít a udržet kamarády. V případě mladistvých a mladých dospělých jde často o klienty, kteří hledají pomoc a podporu při řešení svých každodenních starostí (bydlení, vztahy, finance a tak podobně), ale i v hledání sebe a svého místa ve světě, včetně svého studijního a profesního směřování. Je to pro ně bezpečné prostředí bez drog a alkoholu, kde „parta“ může být podpůrná.

Co řešíte dnes a denně?

Dennodenně se potýkáme se zvládnutím sociálních dovedností a základních hygienických návyků. Často řešíme fungování kolektivu, vedeme klienty k respektování druhého a kuplatňování tří jednoduchých zásad: pozdravit, poprosit, poděkovat.

A co se týče dovedností v jejich každodenním životě?

Učíme děti například vyprat si oblečení v ruce, přišít knoflík, spravit díru na kalhotách, spláchnout a umýt si ruce po použití toalety, při přespávacích akcích klienti pomáhají s nákupem a vařením společné večeře.

Je zřejmé, že vaše pomoc je skutečně účinná a konkrétní. Jaké další hodnotné aktivity nabízíte?

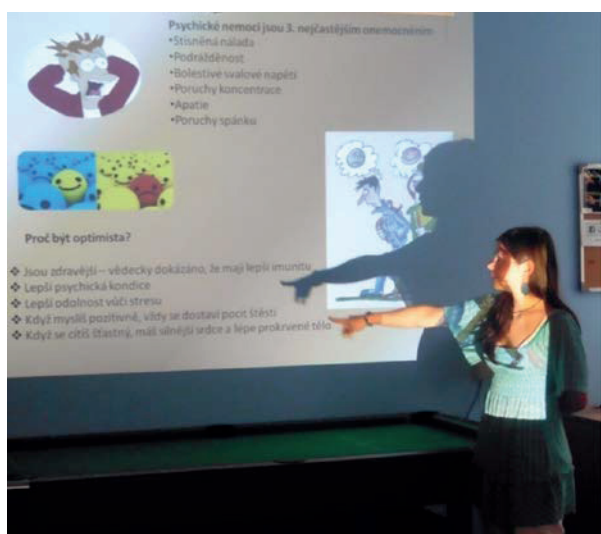
Pořádáme besedy a preventivní programy na témata vycházející ze života klientů, tvořivé rukodělné dílny, filmová, divadelní a sportovní odpoledne, výlety.

Jistě je nezbytné respektovat dětskou osobnost jako suverénní bytost, co říkáte?

Samozřejmě pracujeme na tomto principu. Dáváme dětem prostor, aby samy projevily zájem a nabídly témata či aktivity. Zároveň dbáme na to, aby činnosti probíhaly formou hry a všechny aktivity byly pro dětskou duši blízké a uchopitelné.

Jak tedy přistupujete ke klientům?

Hned od začátku se snažíme zapojit je do kolektivu, do programu. Jednáme s nimi na jejich úrovni, to znamená, že si tykáme, klienti nás oslovují křestními jmény. Necháváme všemu spontánní průběh, abychom vytvořily bezpečný prostor, jenž poskytuje klientovi jistotu důvěry a přijetí. Pracujeme na principu jedinečnosti, udržujeme však profesní hranice, aby zůstala zachována naše autorita.

Jste napojeni i na vnější zdroje - dobrovolníci, studenti... Jak se Vám osvědčuje spolupráce s nimi?

Vždy dbáme na to, abychom udržovali spolupráci s těmito posilami. Jsme v kontaktu s dobrovolnickou organizací zde v Trutnově a sami nabízíme možnost studentům, aby načerpali zkušenosti během působení v naší službě. Fungujeme také jako akreditované pracoviště pro Univerzitu Hradec Králové, Ústav sociální práce, takže jsme k dispozici i stážistům, kteří u nás absolvují povinnou praxi. Dobrovolníci i všichni

ostatní jsou pro nás velkou pomocí. Hrají s dětmi hry a věnují jim svůj čas, my tak máme prostor pracovat více individuálně s jednotlivými klienty.

A je konec. Říká se „konec dobrý, všechno dobré“. Loučíme se v dobrém a děkujeme za milé povídání v příjemné atmosféře. Zažily jsme „Shelter“. Zažitý význam tohoto slova je „přístřeší“. Naše první (a doufáme, že ne poslední) zkušenost tento význam potvrzuje na plné čáře. Obrazně řečeno: Shelter je dobrou startovní čarou pro ty, kteří hledají střechu nad hlavou, ale i pevnou půdu pod nohama. Tady bydlí bezpečí, klid a jistota, že bude přijat každý, kdo hledá vřelé srdce. A tak to má v přístřeší být.

Co k tomu dodat? Dodatek, jenž Vám nabízíme my, je konkrétní a více než výmluvný. Posuďte sami!

Jsem rád že jsem našel jsou lidé
moc hodný můj nejlepší kamarád
š mě se přihlásil to nejlepší místo
SHELTER!!!

Pár slov o Manželské a rodinné poradně (MRP)

Tato služba funguje jako prorodinná služba v širokém slova smyslu. Náplní je péče o rodinu i jednotlivce na nejrozličnějších úrovních.

MRP se tak stává multifunkčním prostředím umožňujícím znovunastartovat bazální mechanismy, jež jsou klíčové pro zachování rodinné stability.

Úkolem poradců je provázet uživatele této sociální služby nepříznivou sociální situací a eliminovat dopady krizových faktorů na fungování rodiny jako celku.

Rámcově je pozornost věnována rodině jako takové, konkrétní obrysy služba nabývá v souvislosti s jednotlivými případy.

Hybnou silou poradenského procesu je komunikace. V popředí zájmu stojí problematika vztahová, tzn. vztahy a komunikace mezi manžely (partnery) jako nosnými pilíři rodinného zázemí. Každý z partnerů do rodiny vstupuje se svými dispozicemi, očekáváními, osobními zkušenostmi a osobnostními limity. Úkolem poradce je zjistit zakázku (potíže a nejasnosti, které uživatele přivádějí do poradny), zorientovat se v celém systému a pomoci za využití různých technik zlepšit jejich nepříznivou sociální situaci, podle individuálního plánu dovést uživatele do situace, kterou on sám bude hodnotit jako zlepšenou a bude spokojený s průběhem i ukončením poskytování sociální služby. Pokud se nedaří vztah partnerů udržet, je třeba pracovat na zmírnění negativních dopadů na všechny členy rodiny. V návaznosti na tuto situaci poradenství reflektuje potřeby dítěte s ohledem na jeho zdravý vývoj a společenskou integraci.

Služba je profilována pro potřebné děti i rodiče, kteří hledají pomoc při výchově a figuruje jako opora v důležitých výchovných momentech, kdy je funkce rodiny vlivem krize oslabena a tím je ohrožen zdravý vývoj dětí.

Cílem poradenských sezení je odkrytí a následné řešení problémů v mezilidských vztazích, pomoc a podpora jednotlivcům, párům, manželům a rodinám v tíživých životních situacích (např. zdraví, úmrtí blízkého člověka, nezaměstnanost, finanční situace, mezigenerační problémy, potíže s výchovou dětí, vedení ke zdravému životnímu stylu...), psychologická pomoc osobám osamělým, pomoc partnerům odkrýt a řešit včas problémy, které by mohly v konečném důsledku vést až k rozpadu vztahu, v případě rozvodu provázet oba manžele - rozvodové poradenství, porozvodové vedení - především v zájmu nezletilých dětí, snížení negativních následků vzniklých rozpadem

rodinné konstelace, uchovat prostředí pro zdravý vývoj dětí.

Cílovou skupinou (tedy těmi, na které je naše služba zaměřená) jsou manželé a partneři, kteří potřebují řešit problémy ve vztazích, děti a mládež, rodinní příslušníci, kteří potřebují řešit problémy zasahující celou rodinu nebo své problémy, které s rodinou souvisí, rodiče, kteří potřebují pomoc při výchovných otázkách, osoby v krizi a oběti domácího násilí. Působnost služby je zintenzivněna kooperací s ostatními službami „pod jednou střechou“ a dalšími institucemi. Pracovníci jsou schopni adekvátně zareagovat na potřeby uživatelů a zacílit pomoc ve správný čas na správné místo. MRP spolupracuje převážně s orgánem sociálně-právní ochrany dětí na jednotlivých městských úřadech v blízkém okolí a se soudem, v kontaktu jsme i se školami a obvodními lékaři. Zázemí MRP dovoluje využít speciální prostory, kde je možné sledovat průběh vzájemné interakce mezi rodiči a dětmi v bezpečném prostředí a pracovat s tím, co si rodina přináší jako zakázku. Výše uvedené formulace jsou stejně složité jako problematika rodinného soužití a vzájemné komunikace.

Rozhodla jsem se, že do rodinné tematiky vstoupím s několika otázkami. Nechci zůstat na povrchu, proto přijímám pozvání k rozhovoru. Nepřešlapuji na prahu ordinace, nýbrž za zavřenými dveřmi otevírám diskuzi o problematice, která je celospolečenská a nadčasová.

Rozhovor se sociální pracovnící a pracovnící prvního kontaktu Vendulou Rohlenovou

Jaké destabilizační faktory se nejčastěji podepisují na narušení rodinné konstelace?

Obecně lze říci, že kamenem úrazu je špatná komunikace. Mezi partnery v partnerském vztahu, rodiče se mívají v názorech na výchovu dětí, výsledkem čehož je nesoulad výchovných stylů, nedůslednost, nejistota dětí... a dospělost dětí, jejich osamostatnění může být také příčinou, díky níž se na poradnu mohou lidé obrátit.

Lze vystopovat, po kolika letech manželství nastává osudová krize?

Nevím, zda "osudová", ale statisticky častěji se objevují páry s krizí po 10-12 letech společného žití.

Jak často je třeba domluvit terapii, aby byla šance situaci urovnat?

Ideální frekvenci nezle takhle sdělit, neboť záleží vždy na konkrétní zakázce, na konkrétních uživatelích a jejich příběhu. Snažíme se s ohledem na kapacitu naší poradny dodržovat setkání alespoň jednou měsíčně. Náprava toho, co v rodinách nefunguje roky, se děje postupně. Je to proces. Nelze očekávat, že se po jedné návštěvě u nás všechno spraví.

Vyhledávají Vaši službu více ženy, nebo muži?

Aktuálně tvoří naši klientelu zhruba ze 70% ženy a 30% muži. Číslo se dají vykládat různě, může to vypovídat i o větší snaze mužů aktivně se zapojit.

Jsou partneři ochotni (schopni) postavit se k nepříznivé rodinné situaci sebekriticky? Liší se náhled partnera a partnerky?

Nemohu říci, že by „ten či onen“ klient „byl či nebyl“ schopen adekvátně uchopit problematiku. Náhled partnerů se v podstatě vždy liší, to je taky důvod, proč přicházejí... neumí se dobře vyjádřit a neumí dobře pochopit jeden druhého. Takže jsme opět u základního kamene – komunikace. . . Ano.

Z kolika procent se daří pomyslnou stavbu zachránit před zhroucením?

Otázkou je, co je úspěch. Záleží totiž vždy na zakázce. Takže procentuální úspěšnost rozhodně nesledujeme.

Rozpad vztahu poznamená v neposlední řadě dětskou duši. Jak se mají rodiče co nejohleduplněji zachovat, aby došlo k co nejmenším deformitám?

Nejvíce záleží na tom, jak se rodiče k dítěti chovají, nakolik jsou schopni odhadnout, co před dítětem mohou říct a co ne. Je potřeba nehanět toho druhého rodiče a komunikovat spolu o výchově. Nedělat si naschvály a neupozorňovat na nedostatky toho druhého.

Hraje v porozvodové situaci roli čas, nebo záleží na osobnosti dítěte, jak rychle, či pomalu vstřebává zátěžovou situaci?

Jednoznačně ano!

Řešíte také případy, kdy matka nezvládne vlastními silami výchovu dítěte? Jak postupujete?

Využíváme spolupráci s dalšími institucemi...

Vaše služba je prostorem pro řešení mezigenerační problematiky, obraťte se na Vás senioři. Jaké starosti je nejvíce „pálí“?

Rozpad vztahu v souvislosti s odchodem dětí.

Řešíli jste vztahový problém prarodič– vnouče ?

Ano. Jedná se o případy, kdy dítě bylo svěřeno do péče prarodiče.

Máte zkušenosti s týráním či vydíráním seniorů?

Osobně ne, ale setkala jsem se s tímto problémem anonymně přes telefonát. Klienti ve vhodném okamžiku raději zatelefonují. Roli hrají obavy o bezpečnost.

Vycházíte vstříc také osobám osamělým. Můžete přiblížit tuto cílovou skupinu?

Může to být rozvedená matka, jejíž partner je ve vazbě, osoby pracující na vysokých pozicích, jež trpí kariérní osamoceností, single osoby tzn. bez partnera, jež neumějí navazovat vztahy, osoby, jimž zemřel někdo blízký...

Jste tedy k dispozici také osobám pozůstalým. Jak pracujete s touto cílovou skupinou?

Důležité je provázení truchlícího, sdílení, vytvořit atmosféru bezpečí, ticha a klidu, dát možnost průchodu emocí. U nás nabízíme bezpečný prostor, v němž klient může beze studu vyventilovat vše, co nosí v sobě. Doma to mnohdy není možné, tady se truchlící může bez obav odhalit se svou bolestí.

Měli jste v péči i dětské klienty, jimž zemřel někdo z rodiny? Jak se vyrovnávají s tímto traumatem?

Nejsem si vědoma toho, že by tu někdo takový byl...

Obracejí se na Vaši službu učitelé či výchovní pracovníci v záležitostech edukačního procesu?

Ano, obracejí. Spolupráce je nastavená směrem k uživateli, takže nám většinou přijdou sdělit nebo zatelefonují ještě podrobnější informace o dítěti a jeho běžném chování ve škole, abychom si mohli udělat lepší představu. To vše se děje samozřejmě se souhlasem rodičů. Zároveň je to důležité i pro vnímání rodičů a samotného dítěte - jak jejich syn či dcera vystupují ve škole a co všechno a kdo všechno dítě pozoruje. Jak si dospělí předávají informace...

Pracujete také s dětmi se specifickými výchovně – vzdělávacími potřebami (autismus, hyperaktivita, dyslexie atd.) ?

Pouze okrajově, protože zde v Trutnově je zřízeno speciální pracoviště, kde se takovým klientům a jejich rodinám věnují.

Pár slov o Ambulancích

Zajišťuje zdravotní služby v oblasti psychologie, dětské psychologie, psychiatrie, dětské psychiatrie, klinické psychologie a adiktologie.

Služba je k dispozici osobám s duševní poruchou či nemocí, osobám rozvojem duševní poruchy či nemoci ohroženým, a osobám blízkým. Na službu se mohou obracet také osoby v psychosociální krizi.

Cílem služby je pomoci klientům rozpoznat projevy nemoci či poruchy, pochopit a přijmout, dosáhnout zdravotní stabilizace, rozpoznávat spouštěče onemocnění, třeba i změnit životní styl, předcházet novým atakám onemocnění. Ideálním výsledkem terapeutického úsilí je pomoci klientovi nalézt a udržet psychosomatickou rovnováhu a dosáhnout stabilizace zdravotní i sociální. Pokud klient subjektivně pociťuje pohodu, otevře se mu snazší cesta k sociálnímu začlenění.

Na ambulanci se odborníci zabývají diagnostikou a následnou léčbou poruchy či nemoci. Pokud je to třeba, je zajištěna medikace. Nabízeny jsou také poradenství, edukace, krizová intervence, adiktologická péče, dle časových možností pak psychoterapie individuální, párová, rodinná,

skupinová. Specifickými službami jsou substituce buprenorfinem či např. podávání Antabusu. Realizovat je zde možné také ochranné léčby psychiatrické, protialkoholní a protitoxikomanické. Služby jsou plánovány. V případě akutního stavu je možné přijmout i neodkladné případy, i když kapacity jsou omezeny a ambulance psychologů a psychiatrů trvale přetíženy. V souvislosti s touto situací je někdy nutné vyhlásit i STOP stavy v přijímání dalších klientů. Na druhou stranu je to známkou toho, že služby mají dobré avízo a jsou vyhledávány. Důkazem úspěšného fungování je výsledek oficiálního zhodnocení bezpečí a kvality zdravotních služeb, ve kterém ambulance dosáhly výsledku velmi dobrého. Nenahraditelná je možnost využívat provázanost služeb pod jednou střechou: ambulantní péči mohou využívat nejen klienti „Káčka“, uživatelé alkoholu a nelegálních návykových látek, ale také klienti Stacionáře, dospělí lidé s duševním onemocněním, či klienti MRP.

Historie Ambulancí

Dokladem toho, že poptávka po zdravotních službách ambulantního typu je stále aktuální, může být pohled zpět v čase. Podívejme se alespoň zběžně do historie ambulancí jako doklad o jejich prosperitě:

1993 - zřízení RIAPSu coby centra komplexní péče o rodinu pod jednou střechou

1994 - první ambulance klinické psychologie a psychiatrie a dětské psychiatrie v Náchodské ulici

1998 - ve spolupráci s budoucí „MRP“ rozvoj skupinové práce s dětmi se specifickými potřebami a realizace společného projektu ve spolupráci se sociálním referátem. Kontaktní centrum pro uživatele návykových látek obohacuje své působení na cílovou skupinu formou terénní služby

2000 - RIAPS přebírá psychiatrickou ambulanci ve Dvoře Králové nad Labem, kde střídavě pracují MUDr. Zuzana Kozáková a MUDr. Jaroslav Heřman společně se sestřičkami a sociálními pracovníky

2001 - ve Dvoře Králové nad Labem je zřízena první ambulance klinické psychologie pod

RIAPSem vedená PhDr. Petrem Šoubou, později zde pak vzniká i ambulance dětské psychologie, vedená Mgr. Lenkou Stránskou. Ambulantní tým pracoviště psychologie se později rozšiřuje ještě o Mgr. Vladimíra Weisse.

2007 - jednoznačné vyhranění střediska „ambulance“ od ostatních aktivit RIAPSu v rovině provozní a ekonomické

2010 - přichází posila v osobě MUDr. Lenky Kasíkové, která bohužel po atestaci odchází v r. 2014 do soukromé ambulance. Služby psychiatrů posiluje alespoň na jeden den v týdnu MUDr. Soňa Michalová.

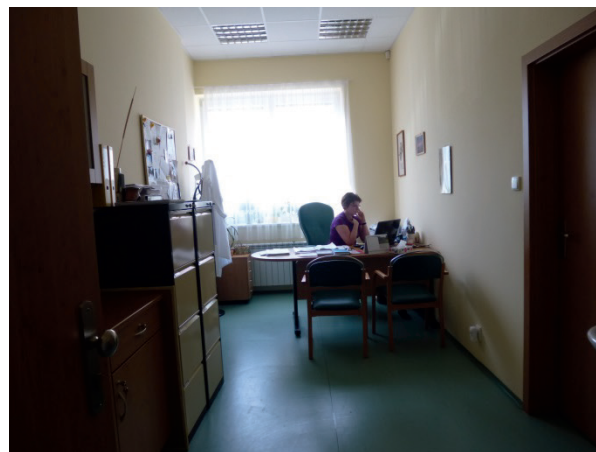
2011 - stěhování do nového objektu v Trutnově, ve Dvoře se služby udržují.

Od roku 2016 je adiktologická ambulance zahrnuta do pilotní VZP. V ambulanci pracují tři kvalifikovaní adiktologové – Mgr. Ondřej Čalovka, Mgr. Olga Trunečková a Mgr. Helena Rážová.

2016-7 přichází další potřebné posily v podobě MUDr. Denisy Dobříkové, Mgr. Marka Víta a počátkem roku 2017 Mgr. Moniky Pražákové a Mgr. Ing. Ireny Černé.

Od roku 2013 pracujeme také na realizaci projektu budoucího CDZ, které ještě více propojí služby zdravotní a sociální a posune jejich část ve vyšší míře do terénu.

Některé sestřičky na ambulancích se nám v průběhu let mění. Ty, které teď máme, zvyšují svou kvalifikaci specializačním studiem.

Mobilní tým

Ambulance disponuje bonusem v podobě multidisciplinárního mobilního týmu, byť zatím v omezeném čase a rozsahu. Cílem je poskytnout pomoc duševně nemocným v jejich přirozeném prostředí (domácnosti) a navázat kontakt s těmi, kteří by pomoc potřebovali, ale zatím ji odmítají. Výhodou mobilní formy služby je skutečnost, že dotyčná osoba nemusí podstoupit návštěvu ambulance (nemůže nebo nechce).

Působnost mobilního týmu je zacílena především na osoby starší 16 let s vážným duševním onemocněním z okruhu schizofrenního, s těžkými poruchami afektivními, ev. těžkými poruchami osobnosti. Netýká se osob s demencí, organickými defekty, mentální retardací, osob primárně závislých, pro které existují jiné služby. Krátkodobě, do doby zajištění jiné adekvátní péče, je službu možné poskytovat i pro osoby v krizi či osoby s dekompenzací dalších duševních poruch.

Je-li stav klienta akutní a je nevyhnutelná hospitalizace, není v kompetenci mobilního týmu suplovat RZS ani praktického lékaře. Může ale poskytnout těmto složkám součinnost, resp. podpořit klienta v akceptaci tohoto řešení. Služba probíhá plánovaně a jejím posláním je pomoci dosáhnout a udržovat zdravotní a sociální stabilizaci klientů tak, aby byli schopni zůstat v domácím prostředí, a tím se předešlo případné hospitalizaci, ev. bylo možnost hospitalizaci zkrátit na dobu nezbytnou s tím, že po propuštění je možné znovu zapojit jak služby ambulantní, tak mobilní tým. Podněty pro tým mohou přicházet od psychiatrů, psychologů, praktických lékařů, sociálních pracovníků, pečujících osob, sousedů, PČR, apod.

Do budoucna, pokud se podaří realizovat projekt CDZ, by měl být mobilní tým dosažitelný po všechny dny v týdnu.

Vzniknout by měly i další zdravotní služby jako denní stacionář s psychoterapeutickým programem, krizová linka, sestřičky se specializací by podobně jako dnes sociální pracovníci měly poskytovat služby pravidelně i v terénu.

Navštívily jsme Mgr. Vladimíra Weisse a položily mu několik otázek, abychom blíže nahlédly do zákoutí ambulance. Zveme Vás také!

Rozhovor s psychologem Vladimírem Weisem

Je zapotřebí nějaké doporučení, abych mohla coby klient využívat Vaší služby?

Jak se o Vás dozvím?

Stačí doporučení lékaře.

Jaké je složení Vaší klientely?

Já osobně se věnuji klientům od puberty do vyšších věkových skupin.

A dětské klienty?

Odkazují je na další kolegy z RIAPSu, zde v Trutnově nebo ve Dvoře Králové nad Labem.

Nejdůležitější je bezpečné prostředí a vlídné zacházení. Jak navodíte takovou atmosféru, aby byl klient sdílný a beze stresu? Jak ke klientům přistupujete?

Kladu důraz na dostatečný časový prostor, abych mohl klienta vyslechnout. Důležité je nespěchat.

Respektuji klientovo tempo, přihlížím k jeho situaci a v jeho problému jej provázím. Neuplatňuji direktivní přístup. Důležitá je diskretnost. K vytvoření ideálního prostoru pro rozhovor patří také nabídnutí kávy či čaje, čímž se prolomí profesní bariéra. Klient je otevřenější a já mu mohu účinněji pomoci.

Dá se stanovit „ideální“ počet klientů, abyste měl dostatek času věnovat se každému z nich?

Věnuji-li každému klientovi zhruba hodinu, navštíví mne 5 až 7 klientů za den.

S jakými problémy klienti přicházejí do Vaší ordinace?

S duševní nemocí nebo přijdou zkontrolovat aktuální či dlouhodobé osobní problémy...

Služby v RIAPSu jsou propojené. Oceňujete tento bonus i ve Vaší praxi?

Ano, často. Je velikou výhodou využít další odborníky a odeslat klienta do těch nejlepších rukou včas. Nejčastěji spolupracuji s MRP a Stacionářem.

V čem spatřujete úskalí léčby duševních onemocnění?

Lidé mají velká očekávání, chtějí se rychle vyléčit. Neuvědomují si, že mnohdy nejde ani tak o vyléčení, ale o umění s nemocí žít. Záleží také na zázemí a přístupu blízkých osob. Důležité je souznění celé rodiny.

Jste otevření i pro akutní případy?

Krizovou intervenci provádíme také. Jinak je pro akutní případy zřízena psychiatrická pohotovost v Hradci Králové.

Pečujete také o klienty po přestálé traumatické události (např. dopravní nehoda)?

Jak k nim přistupujete? Po jak dlouhé době se podaří stabilizovat narušenou psychiku?

Nejdůležitější je včasnost psychoterapeutické intervence. Ideální je zasáhnout co nejdříve po traumatické zkušenosti, protože průběh nemoci má různé fáze. Někdy stačí stát se pouhým svědkem dopravní nehody a dojde k traumatu. Je potřeba s klientem vše probrat, aby nedošlo k posttraumatické poruše. Podobně též při zážitku živelné katastrofy, úmrtí atd.

Můžete navrhnout nějaký univerzální prostředek k přeladění dekompenzované psychiky?

Návrat k přírodě a zaměřit se na vzájemnou komunikaci, odstranit lehkovážnost ve vztazích a sobeckost. Jsme si příliš odcizeni a potřebujeme jistotu rodinného zázemí.

Děkujeme za příjemné setkání. Odcházíme s přesvědčením, že psychoterapie nemusí být stresující. Účinnou pomoc lze najít. Kdo hledá, najde, a může pomoci v hledání dalším hledajícím. Pomoc se řetězí a zůstává pocit smysluplnosti práce. Vše je provázané: přístup

terapeuta, vhodné prostředí, motivovanost klienta. Pokud je tento řetězec pevný, najdeme účinnou pomoc.

Kontaktní centrum

Kontaktní centrum je významným strategickým místem, kde je soustředěna komplexní pomoc osobám závislým na návykových látkách a závislostí ohrožených (vyjma osob závislých na tabáku) starším 15 let. Kontaktní centrum poskytuje zdravotní a sociální služby zmírňující dopady užívání návykových látek, a to anonymně a bezplatně. Tím se služba stává dostupnou co nejširšímu spektru uživatelů návykových látek. Záběr služby je poměrně pestrý, ať už z hlediska formy poskytované péče (ambulantní a terénní služba), tak s ohledem na konkrétní pomoc cílové skupině. Služba je koncipována pro osoby na drogách závislých či drogy rizikově užívající s přihlédnutím ke skupině klientů, kteří škodlivě užívají alkohol a pervitin nebo jsou na něm závislí. Služba také podporuje abstinující bývalé uživatele drog a napomáhá jim při integraci do společnosti. Význam služby spočívá primárně v navázání kontaktu s drogovými uživateli a následným pokračováním spolupráce. Tím je sekundárně zajištěno hlavní poslání služby: předcházet zdravotním a sociálním rizikům u osob, které škodlivě či problémově užívají návykové látky, či jsou na nich závislí, a zmírňovat zdravotní a sociální rizika.

Dalším posláním služby je předcházet sociálnímu vyloučení těchto osob a napomáhat v návratu do společnosti těm, kteří se v důsledku závislosti, škodlivého nebo problémového užívání ocitli na okraji společnosti. Služba také vychází vstříc širšímu sociálnímu okolí osob, které škodlivě či problémově užívají návykové látky, a pomáhá při řešení problémů užíváním drog způsobených. V neposlední řadě je středem zájmu minimalizace infekčních chorob, tzn. sběr a likvidace pohozeného injekčního materiálu, aby nedošlo k zamoření veřejných prostor a tím k šíření nákazy. Drogová problematika je záležitostí celospolečenskou, proto poskytování služby RIAPS pojal jako veřejný závazek. Význam služby

je tím pozvednut do roviny morální, protože reflektuje aktuální společenskou situaci. Tuto skutečnost podtrhuje snaha oslovit veřejnost preventivními programy, ale také intenzivní působení na cílovou skupinu.

Problematika závislosti je obestřena tajemstvím, stejně, jako jisté struktury osobnosti, které determinují disponované jedince snadněji závislosti podlehnout. Polínkem do ohně může být jakýkoliv stresor v podobě rodinných, pracovních či zdravotních problémů. Méně otrlí jedinci hasí plameny skleničkou či stříkačkou. Kdo však může v dnešním světě plném spěchu a tlaku na výkon za sebe ručit? Ruku do ohně dá každý, kdo hledá domnělé teplo rodinného krbu. A dál? Oheň závislosti na návykových látkách je „ohněm pekelným“. Jedná se o silné téma a stále aktuální výzvu, proto jdu na výzvedy. Nechci být zvědavá, ale zvědavá.

Rozhovor s adiktoložkou a sociální pracovnící Olgou Trunečkovou

Jak se klienti dozvědí o Vaší službě?

Od dalších klientů, což je lépe osloví. Tento způsob se nazývá sněhová koule. Klienti se „nabalují“ a jeden od druhého se dozvídají o naší službě. Dalšími zdroji jsou články u lékařů, na úřadech, na facebooku či webových stránkách. Nejdůležitějším zdrojem je však osobní avízo.

Co se skrývá pod pojmem „prvokontakt“ s klientem“?

Nejprve zjišťujeme, jestli zájemce spadá do cílové skupiny, jaké látky užívá. Dále jej informujeme o tom, kdy může chodit na program a tím využívat našich služeb. Součástí prvokontaktu je také vyjasnění pravidel, na nichž je postaveno fungování služby a práce s klienty.

Čím je podmíněno ukončení služby?

Nutná je abstinence, protože další klienti fungují jako spouštěči. Jinak záleží na klientovi: rozhodne-li se naši služby již nevyužívat, ukončíme spolupráci.

Jaké druhy závislostí jsou Vaší prioritní záležitostí?

Alkohol a nelegální návykové látky, hlavně pervitin.

A mimo obor zájmu?

Závislost na tabáku a automatech.

Jakým způsobem Vaše služba funguje pro klienty?

Jsmo sociální služba, proto klienty ze závislosti neléčíme. Pokud oni sami souhlasí, směřujeme je na příslušná místa, kde najdou adekvátní pomoc. Využíváme spolupráci s dalšími službami „pod jednou střechou“ (např. ambulance), kontakty s lékaři či dalšími institucemi.

V čem spočívá Váš přínos pro cílovou skupinu?

Závislé osoby učíme návykové látky užívat bezpečně, to znamená co nejméně rizikovým způsobem: uživatelům injekčních forem umožňujeme výměnu stříkaček, konzumentům alkoholu doporučujeme bezpečnější pití (nepít nalačno, nemíchat alkoholické nápoje a prokládat je pitím vody).

Jak přistupujete ke klientům?

Klienty zásadně neposuzujeme, nehodnotíme. Snažíme se přivést je k náhledu na situaci, aby oni sami měli zájem se léčit a pracovat na sobě. Vytváříme bezpečné prostředí a jistotu, což vede k větší ochotě ke spolupráci.

V čem je Váš pohled na problematiku závislosti odlišný od pohledu většinové populace?

Ze zkušenosti víme, že naši pomoc vyhledávají závislí lidé proto, že jsou především nešťastní, úzkostní, ovlivnění negativním působením prostředí, v němž žijí. Veřejnost si neuvědomuje, že tito lidé se ve skutečnosti velice trápí. Převažuje tendence závislé osoby jednoduše odsouvat na okraj společnosti. A to je špatně! Tito lidé zoufale hledají pomoc, protože sami si nepomohou. A navíc-společnost vnímá závislost jako morální selhání.

A propos... Při těchto slovech jsem doslova a do písmene zjihla a z hloubi mého srdce vytryskl pramen soucitu. Olga, jak ji zde všichni oslovují, se mi jevila jako ztělesnění svých slov. Jsem přesvědčená, že její vystupování bylo zcela kongruentní. Ona opravdu rozumí svým klientům a „své Papenheimské“ trpělivě vede za ruku a krůček po krůčku se snaží ulehčit jejich cestu peklem na Zemi.

Lze vystopovat jedince nejvíce ohrožené závislostí?

Roli hraje více faktorů. Jedním z nich je genetika (biologický faktor). Kdo má vrozené dispozice, snadněji podlehně vlivu závislosti. Dalším faktorem je sociální standard, nevhodné podmínky. Často je standardem pít či užívat drogy, protože v daném okruhu lidí je to tak nastaveno. Dalším faktorem je ztráta smyslu života (spirituální faktor) nebo prožité trauma (psychologický faktor).

Návykové látky fungují jako určitá „záštita“ před nepříznivými společenskými vlivy...?

Ano. Návykové látky, především alkohol, užívají lidé k zahnání úzkosti. A ono to funguje! Zmírňuje se pocit napětí, strach, obavy, zvyšuje se sebevědomí. Zároveň se však roztáčí bludný kruh závislosti. To si v daný moment dotýčná osoba neuvědomuje.

Zbavit se závislosti není tedy pouze věcí vůle?

V jisté fázi rozhodně není v rukou dotýčné osoby „poručit si“ a drogu odložit. Naše služba je

k dispozici pro to, aby ohrožení jedinci získali motivaci k pozitivnímu posunu.

Co konkrétně nabízíte klientům?

Výměnu stříkaček, možnost vyprat prádlo, uvařit polévku či kávu. Pomůžeme zaevidovat se na Úřadu práce nebo zařídít občanský průkaz. Provádíme testování HIV, sifylis, infekční žloutenky a poskytujeme základní zdravotní ošetření, např. bércového vředu, zalepení rány náplastí.

A to ještě není všechno! „Emocionálním pohlavkem“ se pro mne stává návštěva místností, v nichž se odbývá to nejdůležitější – materiální pomoc. Prakticky vzato jsem vtažena do centra dění. Je mi umožněno sdílet prostory, které v konceptu života některých našich spoluobčanů vytvářejí cosi jako „sekundární domov“. Svět není černobílý, proto se nořím do barev společenské místnosti, v níž se klienti scházejí k prožívání společného tématu – závislost. Zde najdou nejen společnou řeč, ale také erudované pracovníky – terapeutky, kteří s nimi souzní nejen v této místnosti, ale také je fiktivně provázejí úskalími života se závislostí. Psychicky je o klienty postaráno adekvátně.

A to ještě není všechno! Součástí komplexní péče o klienty je možnost péče o tělo. Překračuji práh kuchyňky. Zde mají klienti možnost uvařit si instantní polévku, čaj, kávu. Vnímám to jako „důstojnou integraci do obsluhy sebe sama“. Součástí péče o tělo je také hygiena. Nahlížím do sprchy. Poté se přesunuji do prádelny, kde si klienti mohou vyprat a vyžehlit prádlo. Průběh mé prohlídky je autentický. Cítím pach prádla... Důkaz toho, že konkrétní klienti využívají konkrétní pomoc.

A to ještě není všechno! Nejkonkrétnějším příkladem lidské solidarity je moje konfrontace s poslední místností, s prostorem, kde je nabízena pomoc člověka člověku. V naprosté intimitě zde probíhá výměna stříkaček a ošetření tělesných zranění.

A co teprve zraněná duše?

Klientům se dáváte k dispozici i prostřednictvím terénní služby. Jak tato služba probíhá?

Přijíždíme v daný čas na dané místo. Službu obstarávají dva členové - zdravotní sestra a sociální pracovníce.

Jak se fungování Vaší služby odráží ve veřejném sektoru?

Dbáme na to, aby se na veřejných místech nenacházely použité injekční stříkačky, protože se mohou stát zdrojem nákazy, a to buď manipulací s nimi nebo prosakováním nebezpečných látek do spodních vod. Tím by došlo k obecnému ohrožení. Prosazujeme stanovisko, že prevence je výhodnější než odstraňování následků. V souvislosti s tímto cílem pořádáme besedy o drogové problematice.

Vášim bonusem je práce se ženami – uživatelkami drog, a to těhotnými ženami nebo matkami, které přicházejí se svými dětmi. Jak se Vám daří působit na tuto cílovou skupinu?

Jedná se o genderová témata: péče o dítě, žena a sebezpetí, žena a sebevědomí. Tím se daří ženy uživatelky posunovat k léčbě. Tato specifická skupina se profilovala tím, že se naše klientky začaly stávat rodiči a tak bylo nutno působení naší služby směřovat mezigeneračně. Snažíme se vytvořit bezpečné prostředí, aby klientky našly odvahu sdílet své bolesti, posunuly se ve snaze přistoupit k léčbě a pozitivně působily na své děti.

A závěrem?

Stala jsem se svědkem toho, co dokáže eliminace předsudků, syntéza materiálních a lidských zdrojů, substituce lhostejnosti trochou empatie a synchronizace potřeb a možností společnosti.

Co dodat?

„Káčko“ je otevřenou dlaní pro každého uživatele, který hledá odpověď na otevřenou otázku: „Co se mnou bude?“ Tady najde nejen otevřené dveře, ale i otevřená srdce. Na tu nejpálčivější otázku: „Chceš bojovat se závislostí ty sám, osobně?“ si musí každý klient odpovědět sám. Pro toho, kdo chce na sobě pracovat, je připravena pomoc „šitá přímo na tělo i na duši“.

A realita?

Z chodby se ozývají kroky a poté hlasy. Klienti se začínají scházet. Olga spěšně odpovídá na mé dotazy, zatímco v myšlenkách je již u klientů. Stále je potřeba někoho pozvedat v jeho trápení.

Co já?

Děkuji za čas mně věnovaný a přeji všem klientům hodně odvahy, síly a vytrvalosti v boji se závislostí.

A zhodnocení?

Není důležité druhé hodnotit, ale nabídnout jim hodnoty, které jim umožní důstojně prožívat jejich bolest.

Slovo na závěr

Seznámily jsme Vás s budovou označenou zkratkou RIAPS. Věříme, že nejenom naše, ale i další zařízení tohoto typu se časem stanou pevnou komponentou společenského systému, jehož platformou bude dobrá vůle veřejnosti. Prioritní záležitostí dnešní doby nejsou duševně nemocní, nýbrž zdravý rozum a tolerance každého člověka, tedy nás všech.

Děkujeme, že Vám stálo za to, věnovat právě uplynulých pár minut k přečtení několika informací, jimiž jsme chtěly decentně vstoupit do Vašeho podvědomí.

Vychází dvakrát za rok

Vydává: RIAPS, Procházkova 818, 541 01 Trutnov

E-mail: stacionar@riaps.cz • www.riaps.cz

Číslo 1 vydáno: 15.3.2017 • MK ČR E 22543

Ředitelka RIAPS

Procházková 818
541 01 Trutnov
tel.: **499 329 435**
fax: **499 811 356**
mobil: **736 423 566**
e-mail: **KozakovaZuzana@seznam.cz**
web: **www.riaps.cz**

Ambulance RIAPS Trutnov

Procházková 818
541 01 Trutnov
tel.: **499 320 327**
fax: **499 811 356**
mobil: **725 720 341**
e-mail: **ambulance.trutnov@riaps.cz**
web: **www.riaps.cz**

Ambulance RIAPS Dvůr Králové

Preslova 449
544 01 Dvůr Králové nad Labem
tel.: **499 320 517**
mobil: **725 099 630**
e-mail: **psychiatrie.dvur@seznam.cz**
web: **www.riaps.cz**

Manželská a rodinná poradna RIAPS Trutnov

Procházková 818
541 01 Trutnov
tel.: **499 814 890**
fax: **499 811 356**
mobil: **731 441 264**
e-mail: **riaps@riaps.cz**
web: **www.riaps.cz**

Kontaktní centrum RIAPS

Trutnov
Procházková 818
541 01 Trutnov
tel.: **499 828 144**
fax: **499 811 356**
mobil: **731 441 267**
731 441 269 (terén)
e-mail: **kcentrum@riaps.cz**
web: **www.riaps.cz**

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež SHELTER RIAPS

Procházková 818
541 01 Trutnov
tel.: **499 397 771**
fax: **499 811 356**
mobil: **731 441 268**
e-mail: **shelter@riaps.cz**
web: **www.riaps.cz**

Stacionář RIAPS

Procházková 818
541 01 Trutnov
tel.: **499 329 307**
fax: **499 811 356**
mobil: **725 720 375**
e-mail: **stacionar@riaps.cz**
e-mail: **stacionarriaps@seznam.cz**
e-mail na jednotlivé pracovníky:
jmeno.prijmeni@riaps.cz
web: **www.riaps.cz**